

SEKLET

Nr 4

Lösnummer 50 öre

1958

OFFERTEOLOGIE

Några tankar kring 20 sidor bibelbegrun

"Erhålles för intet" står det på ett litet häfte om några sidor författade av Hulda Nygren, Gullsele.

Häftet behandlar mänsklighetens djupaste problem, så mystiskt, så svärbegripligt att "änklarna önskade att de kunde blicka in i det", som Paulus säger. Det finns sådant, som tanken inte kan genomtränga och orden inte uttrycka — för att åter erinra om Paulus, han "hörde och såg utsägliga ting". Kan man utsäga Bachs eller Schuberts musik? Man kan prata hit och dit om den, musikrecensenter kunna skriva om utförandet och de kunna försöka det omöjliga att i ord tolka den, — men, det finns *outsägliga* ting.

Det utsägliga, som Hulda Nygren gett sig in på, är försoningen eller återlösningen i en liten skrift, som heter "Kom Jesus till jorden för att offras för våra synder?" Frågan är framställd med negativ tanke och har därigenom fått en viss inskränkning, så att den delvis kan ge ett svar. Men den kan inte heller undgå att vidröra den teologiska frågan om återlösningen eller försoningen.

En gång i tiden var den frågan en hela vårt lands religiösa värld skakande explosion under Waldenströms attacker, en strid, som ledde till sektbildning. När jag läst båda sidornas försök till förklaring och utredning av det stora problemet har jag funnit hur de vändats, vridit sig hit och dit för att söka finna den språkliga formeln för det som tillhör "outsägliga ting". Det finns sådant, som inte kan utsägas utan endast *erfaras* och som måste erfaras för att fattas och erfaras för att komma in på livets evighetsväg. Detta gäller återlösningen, vägen åter till Gud.

Den riktigaste och bästa formeln för försoningens hemlighet finner jag i skalden Johan Nyboms ord, som tydligen uttrycka just en erfarenhet:

"Försoning är ett rikt, ett heligt ord,
vars havsdjup gömmer mera än
vår jord,
och inga tankens formler det
förklara
vad som i djupet av dess djup må
vara."

Erfarenheten ligger i följande:

"Jag är försonad, nu min lutas
ljud

skall människor älska blott och
prisa Gud,
ej vara verop av en fallen ängel,
ej gift i kalken av en blomster-
stängel."

Men — nu är det en punkt i den lilla skriften, som författarinnan velat särskilt poängtera och som vi därför lösgöra från frågans helhet, nämligen *offertanken*. Det är mot denna i viss form som hon syftar, offerväsendet i Jerusalems tempel, överflyttat till N. T. Författarinnan

Forts. å sid 2, spalt 1.

Astrologien och den katolska kyrkan

Det motsäger vare sig förnuftet eller tron, att inflytande från stjärnorna påverkar både naturen och människorna.

I Benediktinernas i Königsmünster missionskalender år 1954 behandlar pater Renner astrologien i en artikel rubricerad. "Vad kan vi få veta genom stjärnorna?"

Han går därvid in på frågan om det här rör sig om vetenskap eller vantro. Efter att ha avvisat alla marknadsbroschyrer och veckohoroskop (i tidningarna) säger han bl. a.: "vid sidan av den nyfikna massan finns emellertid också ett annat slags intressenter. Hos dessa rör det sig om allvarligt sökande efter världet och sanningen i astrologien. Den visar oss i dag ett underligt Janus-ansikte. Å ena sidan omfattar

den uråldrigt mänskligt vetande, å andra sidan blandas detta vetande med hednisk tro och vidskepelse. Den populära astrologiska litteraturen har här föga klarhet att ge. Dess författare är oftast ej kompetenta att kritiskt bedöma de enskilda astrologiska lärosatserna."

Pater Renner fortsätter: "I verkligheten går det ut en fysikalisk verkan från stjärnorna. Som bekant spelar månen en roll vid många förlopp i naturen, allt ifrån ebb och flods eviga växelspel till s. k. månsjuka. Hos många människor har en överensstämmelse mellan deras prestation och månens faser kunnat påvisas. Hos bönderna var det tills nyligen brukligt att taga kalvar och spädgrisar från modern endast vid avtagande måne emedan avväjningen då ansågs mindre skadlig. Likaså anses hår som klipptes vid avtagande måne växa igen långsammare än vid tilltagande. Därför bör allt som skall växa och tilltaga snabbt ställas in i den rytm som anges av den tilltagande månen. I varje fall är månens inflytande på den levande och döda materien mera omfattande än vi ana."

Efter att ha opponerat sig mot vissa astrologiska lärosatser om vissa planeters årsherravälde och möjligheten att ur horoskopet med säkerhet beräkna bestämda händelsers inträffande, t. o. m. tidsangivelse, säger pater Renner att detta är en vidskepelse som scharlataner använda för att bedraga en godtrogen kundkrets. Därigenom göres de människor fullständigt villrådiga som äro för svaga att tro på en gudomlig försyn, under det att andra som känna sig trötta på ansvar ges den olycksaliga trösten att stjärnorna är den egentliga orsaken till deras läge och handlingar.

Vad blir då kvar av astrologien i sann mening? Så frågar pater Renner och svarar: "Det motsäger icke vare sig förnuftet eller tron, att ett inflytande från stjärnorna påverkar både naturen och människorna ett inflytande som i viss grad sätter sin prägel på människans kroppsligt-andliga väsen just då den nyfödde för första gången träder i förbindelse med kosmos. Eller är det kanske istället så att människan som

Forts. å sid. 3, spalt 1.

ANIARA

En dikt om människan

Vi ha under de sista tjugu åren fått massor av dikter, kaotiska både i tanke och form. Sen Karlfeldts tid har inget originellt större diktverk utkommit, förrän Harry Martinssons stora diktsamling "Aniara" utkom. Vad som utmärker de betydande skalderna under vart tidevarv är framför allt deras originalitet. De komma med något nytt i tanke eller form. Här har vi ett sådant nytt och nydanande verk.

Den västerländska dikten har dikats inte bara för att läsas utan även i sådan form att den kan sjungas enligt den västerländska sångens natur. Den kräver därför regelbunden *rytm*. Dikt utan rytm kan reciteras med en viss sångart, t. ex. så som de latinska bönerna läsas i den katolska kyrkan. Aniara har den västerländska rytmen och står därigenom i förbindelse med vårt poetiska kulturarv.

De senaste århundradenas poesi har även i allmänhet använt sig av *rim*. Aniara har i detta fall följt den vanliga formen, men emellanåt även på ett lyckligt sätt avkopplat något avsnitt från rimmet.

Dikten ger sitt mystiska stämningstryck även genom *allitterationen*, samklang av samma ljud i en eller två versrader. I nära samband med denna står det *onomatopoietiska* ljudet, d. v. s. orden efterhärma naturljud. Mästaren i synnerhet i det senare avseendet, kanske inte blott i vårt språk utan förmodligen i

all världens, är Fröding. I Aniara återfinner vi även båda dessa formmedel använda.

Det mest utmärkande för Aniara är *en egenartad inspiration*. Den *inspiration* vi möta här är i främsta rummet en *språklig inspiration*. Tanken, känslan, örat, det undermedvetna och det omedvetna ha ingått en intim förening i ett tillstånd av en slags trans, där versen framkommit såsom en slags medial skrift. Vi anföra som exempel följande som inte är något meningslöst pladder utan en underbar hörselöversättning såsom parodi på vår tids slang i en danssalong:

"Du gammar ner dej och blir jail
och dori.

men gör som jag, jag sitter aldrig
lori.

"Här slumrar ingen chadvick, putar
Daisi,

jag rörs i gejdern, jag är vlam och
gondel,

min dejt är gander och min fejd är
rondel

och vept i taris, gland i deld och
yondel.

Och lustigt gungar yurgen, jag
förvillas

den sorg jag vårdar hotar att för-
spillas

hos detta mänskobarn som fyllt av
yurg

slår dödens rymd med slang från
Dorisburg."

Forts. å sid. 3, spalt 1.

riktar sig således mot man kan säga *judendomen i kristendomen*.

Här har vi den djupaste religiösa motsättningen i världshistorien. Den börjar redan i G. T. Därför återger författarinnan flera yttranden hos profeterna och jämväl även ur N. T., yttranden, som gå emot den judiska religionens offerväsende (och naturligtvis även mot andra dylika). Mot detta hade redan en del sekter inom judendomen (esséer, döpare botare) vänt sig förutom profeterna, som ju även i själva verket voro sekterister inom den judiska teokratien — denna var en kyrkostat, där staten, samhället, var Guds ställföreträdare eller Guds vikarie (jfr. påvekyrkan). Profeterna voro således åtminstone i viss mån frihetens förkunnare. Därför blevo de stenade eller på annat sätt förföljda. Teokratien medförde en nationell isolering såsom samlande nationalgudens egendomsfolk.

Den profetiska och sekteriska linien ser sin fullbordan i Kristus och flyter sedan in i den kristna kyrkan men den judiska teokratien följde med och ger sig tillkänna alltmer, den blir Papa i Rom, Augustinus med "coge intrare" (tvinga dem att komma in), "extra ecclesiam nulla salus" (utom kyrkan ingen frälsning), concentratio, consecratio, transsubstantiatio, offerväsende, högmässan blev helt och hållet offerhandling, ett oblodigt uppreppande av Kristi blodiga död på korset, "ex opere operato", prästen blev varken leviten eller profeten, han blev *en ny upplaga av Gamla Testamentets överstepräst*.

Den kristna gudstjänsten var nu en avbild av judendomens offerväsende och kyrkan en avbild av teokratien. Men under och inmängt i detta gammaltestamentliga väsende gick en ström av kristendom, som kan uppvisas icke blott genom en sedlig förvandling i många avseenden utan även framträdande i en rad av stormän i förnyad anda, t. ex. Franciscus, Eckehart, Tauler, Suso, Wicliff, Huss, Savonarola, Luther o. s. v., en skara, den ingen kan räkna. Denna bröt sig igenom, åtminstone principiellt, i reformationen.

Och under tiden hårdnade den gammaltestamentliga offerlinien och teokratien alltmer i sin fullbordan som Antikrist, den som Jesus mötte och som han talar emot i Joh. kap. 8, den ande, som fordrar ovillkorlig, okritisk underkastelse, den religiösa fanatism, som växer ut till mordandan — strömmar, som alltjämt flyta ut ur den gammaltestamentliga teokratin. Ur samma källa härstammar inkvisionen och jesuitismen (grymheten tar sig namn efter Jesus!), och så kommer ur samma linie marxismen med en ny teokratisk tanke, som har sin lag, "du skall inga andra gudar hava jämte Mig", d. v. s. dess s. k. "Vetenskap". Den som inte anpassar sig skall offras, "utrensas", mordet blir legitimt. Flera tiotals millioner offer har denna teokrati krävt. (Judarna

själva ha ej i Palestina upptagit offerväsendet, men i skäktningen ha de en kvarleva).

Således se vi offerväsendet i olika historiska former, vars rot den lilla broschyren angripit och som få begripit. Kyrkorna ha ej förstätt att bakom det Gamla Testamentets offerväsende, teokrati och bokstavs-lag, dolde sig Antikrist. Alltså skuro de inte av roten utan förde med sig in i kyrkorna (sektorna icke mindre än statskyrkorna) lämningar av offerväsendet, bokstavstron och teokratin (församlingsdiktatur). Därför kunde "Jehovas Vittnen" spricka ut som en kvist ur kristenheten och sjundedagsivrare tro att Mose yttre rikslag för judarna gäller för den kristna kyrkan — men fortsatt då att läsa V Mos. kap. 14 ff, offer av djur, brännoffersaltare etc. Men kom ihåg att sjudagarsveckan tillhör inte bara Sinai! Den går igen hos flera folk. Varför? Därför att den har astrologiskt ursprung och hänför sig till de sju planeterna och ingen vet hur många tusen år gammal den himmalagen är, men väl kan man säga att den framkommit under gudomlig inspiration. Som "sabbatsdag" gäller lördagen för judarna, ty dessa äro under lagen. Men vi ha varken "sabbat" eller offeraltare för slakt av djur, guddomen till "en söt lukt" eller vederlag — Vår helgdag, vilodag, gudstjänstdag är *Solens dag*, söndagen: judarna ha *Saturnus dag*, lördagen.

Jesu död har ingenting med de judiska offerdjuren att göra. Inte ens profetiskt. Men väl var hans död en offerdöd, men av helt annan art. Författarinnan undrar, om den var nödvändig. Jo, den var nödvändig. Varför?

Vore vi endast organiserade jordkokor — "av jord är du kommen. Jord skall du åter varda" — då vore det ju orimligt att någon skulle offra sig för oss. Då behövde vi inte mer än vad många i den klyftiga nutiden tycks finna som nog: några etiska kannstöpere för att reglera förhållandet mellan individen och kollektivet. På de fronterna har mänskligheten haft och har tillräckligt med dilettanter. Men här är det frågan om *andemakter*.

Här står andemakt mot andemakt. Ondskan, hatet, själviskheten, mordet i dess både andliga och lekamliga form, allt gudsfientligt i dess representanter. Dessa makter, som härska i denna värld, märk, att de *härska* i denna världen: de tillhöra "denna världens furste". Det är ju klart att Jesus i denna strid såsom mänsklighetens rättfärdige representant måste dödas till köttet för att leva och segra i anden och "draga alla till sig". Här är återlösningens hemlighet, som ej kan återgivas i dogmatiska formler utan måste upplevas.

Här är det frågan om andar, fallna andar, som det gäller att återföra till Gud: Andemakt frigör från andemakt. I Jesu död dör människan från världens andemakt och uppstår med Kristus till nytt andeliv genom den helige Ande. Så erfar människan den ende Guden i en

trefald: Fader, återlösare och andemakt.

Således skulle människan vara en fallen ande! "Men det är ju platonism!" Ja, det är det, men det är mycket mer. Det är en tro, som återfinnes i flera religioner och filosofier och som fanns hos judarna på Jesu tid och som vi återfinna även i kristenheten och i vår svenska psalmbok ps. 45, som tydligen återger J. O. Wallins innersta tro. Många bär den tron inom sig. Själv fann jag den intuitivt och spontant vid 8 års ålder såsom ett minne av en bättre tillvaro, som jag själv lämnat: "Vad hade jag här att göra, då jag hade så mycket bättre förut" — "en aftonglans, ett bleknat minne, av skönare, av bättre dar" (Tegnér. Se min bok "Kan människan äga förut tillvaro"?)

Så ha vi då funnit vad offret innebär. Vi vända oss bort från den gammaltestamentliga lagandan och fullbordandet av G. T:s djuroffer. Här är inget fullbordande av dessa utan tvärtom bortskaffandet av dessa och även den tanke, som låg bakom djuroffren, tanken "en annan straffas och fördömes i mitt ställe". Den nytestamentliga tanken är i st. "en annan innesluter mig i sig och sig i mig", Joh. ev. 17 (v. 21, "såsom du, Fader, är i mig och jag är i dig, också de må vara ett i oss") Således är "Kristi lekamen och blod utgiven och utgjutet" med evig andemakt till syndernas förlåtelse". Ej "till betalning för våra synder". Men nu tala vi ju här i världen i tveksamma ord och dunkla bilder. Därav så mycken strid om tomma ord med tomma ord; men att tänka sig syndernas förlåtelse som en köpslagan mellan Gud och människan, där Gud fordrar blod som betalning och att vårt syndiga blod ej duger utan att det måste vara heligt blod, det erinrar om tempeloffer, skäktning och graal, hos hedningar och judar. Det är okristliga tankar.

"Kristus har en gång för alla dött bort från synden." Det är den döden vi också skola dö i Kristus. Det är offerdöden, döden till livet, det är nytestamentligt gent emot det judiska lag- och offertänkandet. Detta senare har hjälpt till att splittra kristenheten i så många sekter. Det skulle krävas ett kyrkohistoriskt arbete att genom tiderna redogöra för *judendomen i kristendomen*. Vilken teol. lic. kan skriva den doktorsavhandlingen?

Nu för tiden gäller motsättningar inte så mycket lärar. Vi leva i ett mamonistiskt tidevarv framför alla andra. Det fordras mycket mammon för alla de olika samfund. Varför skall den ena ha större förmåner än den andra? Vi måste alla bli lika fattiga. Det är pappen både i den världsliga och den andliga världen. Och så gå båda under i fattigdomen. Men det blir en god tröst att alla ha det lika dåligt (ekumeniken). Och så ha ju alla, andliga som världsliga, haft det riktiga samfundet.

V. Vallberg.

Tvänne gammaltida inskriptioner

I Riddarholmskyrkan finns en medeltida inskription, som är mycket omtalad och som är värd att omtalas ännu mer. Den är enligt den tidens sed avfattad på latin. Vårt eget språk anses ej ha varit stabiliserat på den tiden. Det är väl på visst sätt sannt, men språkmän t. ex. Rydqvist, anser att vårt språk hade sin klaraste och högsta fulländning på 1300-talet; den alltmer fortgående utrensningen av ändelser och ljud är en degeneration. — Inskriften i kyrkan lyder sålunda:

Sex fuerunt, sunt eruntque causae malorum i Suecia (sex voro, äro och bliva orsakerna till Sveriges olyckor):

- 1:o Proprium modo (egennytta).
- 2:o Latens odium (hämndlystnad)
- 3:o Contemtus legum (förakt för lagarna).
- 4:o Negligentia communis boni (liknöjdhet för allmänt väl.)
- 5:o Favor improvidus in exteros (obetänksamhet gynnande av utlänningar).
- 6:o Pertinax invidia in suos (enheten avundsjuka mot landsmän).

Det var inget vackert betyg över vårt folk; men vi behöva ju bara vända på definitionerna, så blir det bra. Alltså skall vårt folk uppbyggas följande egenskaper:

- 1:o Hjälpssamhet, osjälviskhet, välvilja.
- 2:o Långmodig fördragsamhet.
- 3: Erkänsla av lagarna och försök att förbättra.
- 4: Ej bara klander utan vilja att uppbygga och rätta till.
- 5: Kritisk inställning mot utlänningar och hindra dem från att förstöra våra seder och vår religion.
- 6:o Glädja sig åt andras framgång.

Och så skola vi se på den andra inskriptionen. Den finna vi på Riddarhusets fasad mot Riddarhustorget; även den latin, ett 1600-talsord:

Consilio atque Sapientia,
Clarior Majorum exemplis,
Animis et felicibus armis.

Genom rådighet och vishet, genom fädernas lysande exempel, genom behärterhet och vapenlycka.

Här andas icke blott kärlek till fosterlandet utan också en helhjärtad vilja att själv bli en värdig medborgare i dess fredliga tjänst och dess försvar. Men där talar en annan tids tänkande. En jämförelse bör hos oss uppväcka betänksamhet.

Redaktör och ansvarig utgivare
HARRY BLOM

Adr. Box 634 — Stockholm 1
Tel. 67 14 94. Postgiro 5 29 99.

Pren.pris 2 kronor

Utkommer med 6 nummer 1958

Nr 4 — 1958

redan är kännetecknad och belastad med en bestämd arvs massa träder in i tillvaron just i det ögonblick då största möjliga överensstämmelse råder mellan hennes lilla värld och världsalltet? Vi veta därom allt för litet ännu, men om det finns ett inflytande från stjärnorna, så tycks man tvingas se i den riktningen. Möjligheten kan icke bestridas och de allvarligaste forskare på det kosmologisk-astrologiska området kan visa på fakta vilka idag tala för en sannolikhet. För att komma till närmare klarhet måste de stora statistiska försök slutföras som redan påbörjades för 20 år sedan. F. ö. kunna vi själva i viss mån finna oss tillrätta i denna fråga. Jämföra vi vad vi observera som solens astrologiska verkan med solens bekanta verkan i naturen, så måste likheten, ja, överensstämmelsen, falla oss i ögonen. Här som där, är solen den stora kraftkällan av vilken liv och död beror. Astrologien hänför blott denna verkan i första hand på människans själsliga egenart för att därifrån uvidga den på hela det mänskliga livsområdet. Detsamma gäller om månens inflytande.”

Pater Renner behandlar därefter de egendomliga likheter som man finner mellan de egenskaper som de gamla gudasagorna tillagt vissa gudar med samma namn som de stora planeterna och samma planets astrologiska verkan. Är nämligen de sju stora planeternas inflytande sådant som de gamle ansågo, då avslöjas för oss den egentliga och bakomliggande orsaken till och mening- en i de gamla gudasagorna som ett vetande om själskunskapens djupa hemligheter i förbindelse med ett djupt inblickande i världsalltets lagar och hemligheter. För detta vetande måste vi ha vördnad, och detta så mycket mera som vi bli medvetna om och se det ur kristen synpunkt. Då först avslöjas kanske stjärn världens stora hemlighet.

”Vi måste alltså betrakta den vanliga populära astrologiens spådomskonst som skadlig och fördömlig, men astrologiens verkliga kärna förtjänar att tagas på allvar och lovar också oss nutida människor en värdefull vidareutveckling i utforskandet av den mänskliga själen.”

Slutligen instämmer pater Rennes med en annan pater, A. E. Bergles, uttalande: så beraktad kan astrologien ej anses varken som ovetenskaplig eller som vidskepelse och drabbas då ej heller av den katolska kyrkans censur” (Stimme der Zeit, band 126, år 1934)

O. A.

ANIARA ...

Forts. fr. sid. 1.

Anaria är en dikt om människan, människan ”utan Gud och hopp i världen”. Jordevarelserna söka inbilla sig att allt är materia, och när de färdas ut i rymden på detta rymdskepp Aniaara, så komma de ut i ett evigt hopplöst mörker utan all förklaring. Men någon gång så ana

PARAPSYKOLOGI

Farliga vägar

Vi människor leva i en farlig värld. Alla våra vägar äro farliga. Det gäller ett rätt omdöme. Det gäller ett riktigt samvete. Ja, i så märkvärdiga sammanhang äro vi ställda här i världen.

Det är klart att vad som här sagts gäller även beträffande parapsykologien och i mycket hög grad denna. Vi fatta ju detta ord i dess allra vidsträcktaste betydelse. Vi ha två farliga vägar på detta område, å ena sidan underskattande eller förnekande, å andra sidan övervärdering och missbruk.

Vi bli ju också både i tid och otid påmind om farorna just på detta område, alldeles särskilt av dem, som eljes föga eller intet orda om några psykiska faror. Det är särskilt två fraser, som skola uttrycka farorna, ömsom på det vetenskapliga, ömsom på det religiösa området, nämligen uttrycken *magi* och *animism*. Varningarna må vara berättigade, men innan man disputerar om en sak, bör man först definiera vad man menar. Oftast använder man själva frasen som ett slagträ, på vilket man skrivit mystiska och hemska skräckfigurer.

Vi skola söka att reda upp dessa två farliga ord, magi och animism. För somliga, de negativa, är all religion innesluten i dessa båda former. Andra mena att man bör skilja mellan religion och magi, dessa höra ej ihop, likaså är animismen utmärkande endast för den primitiva religionen. Detta är falska utgångs-

de att deras villfärd håller på att rent av föra dem bort från deras inagna materialistiska position:

”Vi börjar ana att vår vilsegång är ännu djupare än först vi trott att kunskap är en blå naivitet som ur ett tillmätt mått av tanke-

syn

fått den idén att Gåtan har struktur Vi anar nu att det vi kallar rymd och glasklarhet kring Aniaras skrov är ande, evig ande ogripbar att vi förlorat oss i andens hav.”

Att forgå som konsekvent materialist är ej lätt, nej, det är i själva verket omöjligt, dess konsekvens är, som Aniaara alltjämt på ett fördolt sätt visar, omöjlig.

Jag har satt upp en kommentar till Aniaara genom citat från andra skalder jämte en del personliga tillägg. Jag skall anförä exempel därpå i nästa nummer.

Det har satts i fråga att skapa ett operaverk av Aniaara, vartill kompositören Blomberg skall sätta musiken. Det blir en svår uppgift. Sätter man in mycket av nutidsmusik, då blir det misslyckat. Aniaara är nämligen ett verk med sångpoemer i allmänhet av lyrisk klassisk karaktär. Således till sin typ inget egentligt nutidsverk utan en fruktansvärd kritik av vår tids tillstånd, ett uttryck för den gud- och andelösa nutidsmänniskan och hennes hopplösa värld.

V. V.

punkter, som förvirra begreppen. Därför är religionsforskningen i vår tid ganska dunkel och opsykologisk. Hur skall man kunna skilja magi och religion, särskilt på de lägre stadierna? De äro ju intimt förenade med varandra, låt vara att det även finns magi, som ligger helt utanför det religiösa. Hela offerväsendet i alla dess former är ju i grund och botten ett magiskt förfarande. Därför är även stommen i det Gamla Testamentets religion magi. låt vara att den vilar på national-monoteistisk grund. Så länge som Jerusalem eller Garizim är den plats där man skall tillbedja, så länge är magien icke blott en del av religionen, den är en väsentlig grundval. Och har väl den kristna kyrkan varit fri från magi? Vi må t. ex. tänka på transsubstantiationsläran, för att ta ett grövre exempel. Medeltidskyrkan var uppfylld av magi. Denna har fortlevat ända till vår tid i en mängd magiformler, iakttagelser i det dagliga livet, delvis hedniska magier, som genom kyrkan blevo kristnade. De behölo ofta som hemliga magier, kända endast av en trängre krets medumistiskt begåvade personer. — Men kan väl någon som helst form av kristendom göra sig fullkomligt fri från allt som kan inneslutas i ordet magi? Ty vad är väl magi? Ett försök av människan att åstadkomma en andlig eller psykisk påverkan, det må gälla Gud eller medmänniskor eller andar. Det är endast den renodlade materialismen, som kan försöka inbilla sig att den är fri från all magi, men hur det är, så sätter även den upp sina maskottar och spottar efter katten.

Den rena religionen är fri från all magi, men den tillhör inte den jordiska formen, den uttalade Jesus gent emot bundenheten vid lokaliteten i Jerusalem eller Garizim: ”Tro mig kvinna: den tid kommer, då det varken är på detta berget eller i Jerusalem, som I skolen tillbedja Fadern — — den tid skall komma, ja, den är redan inne, då sanna tillbedjare skola tillbedja Fadern i ande och sanning. Gud är ande, och de som tillbedja honom måste tillbedja i ande och sanning.” (Joh. 4).

Faran är således att förväxla religion och magi, göra magien såsom något väsentligt för religionen. Den tillhör tvärtom icke religionens väsende, men den är icke heller fullt skiljaktig från den religiösa formella utövningen. Däremot är magien såsom sådan icke utan vidare av ondo. Såsom exempel må anföras att på psykisk väg bota sjukdomar. Nu är ju detta en form, som kan inordnas såväl i religionen (förbön, tro) som utanför religionen. Men där ha vi ovillkorligen en form av magi. Alltså är detta ord i och för sig varken ont eller gott. Magi kan användas som vidskepelse, den kan användas till ondo och till godo. Tomma fraser säga i och för sig ingenting.

Det universella medvetandet

Jordens astrala sfär.

Den parapsykiska eller astrala sfären är, såsom förut är påvisat, icke något ”universellt medvetande” Den tillhör vår egen boningsort, jorden. Vi kunna också kalla den jordens själ. Den tillhör icke andevärden på annat sätt än såsom en övergång till denna.

Det är ju helt naturligt att människan söker komma i kontakt med den värld som ligger henne närmast. Den är dock varken himmel eller helvete. Den äger hemligheter, som äro för oss svåra att uforska, men som dock bör vara oss lika litet förbjudna som att utforska vårt själsliv eller mikroorganismerna. Den astrala världen rör sig med andra vibrationer än den materiella. Därför ligger den utom vår synförmåga. Ett och annat ur denna värld kan s. a. s. projicieras ner till vårt område och tvärtom ett materiellt ting kan överföras till det astrala eller immaterialiseras.

Att hämta ned något från den andra världen till denna tillhör mystiken. Eller tvärtom att förflytta sig till det andra området för att i dess tillstånd göra upplevelser. Sålunda uppstå visioner (ej att förväxla med hallucinationer). Eller förnimmelse av röster (ej att förväxla med sinnessjukas). När t. ex. Nostradamus satt i sitt astrologiska observatorium, öppen för visioner och röster, då såg han syner och hörde de dikter, som han nedskrev. Och just dessa Nostradamus ”profetior” äro lärorika och betecknande för vad som på mystikens väg kan framkomma, dels en mängd bilder, som man torde bäst beteckna som drömmar i ett tillstånd av halvtrans utan betydelse, dels i detta influerna verklighetssyner och förutsägelser. Vid granskning av det myckna, som på dylika vägar tillkommit, finner man att sådant är det typiska. Kommunikationen mellan de olika tillstånden är icke utan stora svårigheter.

Vi ha t. ex. en mängd automatiska skrifter, smärre eller större, tryckta eller otryckta, de flesta ha i mer eller mindre grad just denna karaktär av dubbelhet. Vi kunna här hänvisa till andra artiklar, som förekommit eller som framtiden komma att inflyta i tidningen.

Till detta mystikens område hör också sådana företeelser som tungomålstalande och transtal, vilket ofta kan vara samma företeelse. De kunna båda härleda sig från personligheter i det astrala tillståndet, men de kunna också vara såsom ett slags drömmar ur den talandes eget övermedvetande i det parapsykiska tillståndet. Dessa båda typer kunna i allmänhet särskiljas (”proven andarna”, Paulus).

Till en viss form av mystiken kan man också räkna de företeelser, som tillhöra slagrutan och pendeln samt klärovajans och kläraudians, som på

liknande sätt ligga utom de yttre sinnenas område.

Höjdpunkten i mystikerns upplevelser är emellertid upphöjelsen över det vanliga själstillståndet till det extatiska, där han förnimmer sin egen utkorelse och den andra världens härligheter. Detta är mystikens farligaste yttring. Därom hade Paulus erfarenhet. Han var nog kritisk och omdömesgill för att giva företeelsen dess rätta proportioner och att reagera mot frestelsen att "förhäva sig över de höga uppenbarelserna" och erhöi därvid även en hjälp, som han själv ansåg som en Guds tillstödelse, "en Satans ängel, som kindpustade honom" (ansiktsnevralgi). — Men historien visar oss genom otaliga exempel att det ofta eller rättare vanligen icke går så. De flesta, synes det, som komma i det extatiska tillståndet, "förhäva sig över de höga uppenbarelserna" och många ramla direkt ned i avgrundskval från de utsägliga saligheterna. Det extatiska tillståndet är därför ingenting att eftersträva. Det har åstadkommit en mängd separatiser, andliga småpåvar, förfalskare av andliga ting, tarvliga religionsstiftare, inbilska över en särskild utkorelse, självtagna domare över såväl andra människor som över ting, som de inte förstå. Den nådegåva vi här tala om är dock utomordentlig för den som kan bära den. Därtill fordras ärlig ringhet.

Den mystiska upplevelsen kan ligga vid gränsen till den andliga tillvaron. In i denna kan dock ingen komma och fortleva i kroppen, ehuru vi på samma gång kunna leva i båda tillstånden här, men då i det senare endast på ett inskränkt sätt genom analogier, symboler, liknelser, bilder, "här se vi såsom i en spegel". Det andliga kan fattas endast av det andliga, "Gud är en anda och de som tillbedja honom skola tillbedja i anda och sanning". Den andliga världen är utom tid och rum. Därför för oss ofattbar, "utsägliga ting". Vi kunna ej fatta den i jordiskt språk. Den är för oss snarast egenskaper sammanfattade i "tron, hoppet och kärleken, dessa tre, men störst bland dem är kärleken." "Gud är kärleken."

V. V.

Samtalsämnen för tänkande människobarn

Ha människorna fått i sin hand några medel, som äga makt att spränga jorden i stycken, så nog finns några galningar, som komma att använda dem.

* *

"Avunden är röta i benen", säger den livserfarne Salomon. — Benrötan kan ofta nog inte botas utan operation.

* *

Varför är lidandet i världen? Det är mänsklighetens läkarbehandling i denna världens lasarett. De sjuka ha kommit hit för att bli behandlade. Somliga gå botade härifrån, andra måste snart åter till detta eller ett annat lasarett.

LITTERATURFÖRLAGETS ÖRTTJÄNST

Box 634 - Stockholm 1

STARK USA HÄLSONYHET

Lemons högkoncentrerade sojabönolja

LE CITHIN

Complex Kapslar

Innehåller pr kapsel 515 milligram sojabönlecithin. Därav ingår bl. a. 15 mg. kolin-vitamin.

Ask om 50 st. 7:75

Manandragéer:

Nu börjar den mörka och solfattiga tiden. Ladda därför upp i tid med vitaminer och mineraler. Manandragéerna innehåller 12 olika vitaminer och 12 mineraler. Tag 2 drageér om dagen, helst omedelbart efter maten.

Fl. om 100 st. 12:50

Ask om 30 st. 4:80

"Mota Olle i grind"

Bort med förkylningarna. —

Lindra reumatismens verkningar!

Tack vare HÄLSO-BASTUN kan Ni nu bada bastu hemma i lägenheten. Ni inandas frisk luft under hela badtiden. Reumatismen skadar hälsan oerhört i vårt land, där klimatet är rått och fuktigt. Bekämpa denna och andra smygande infektioner. Låt hela familjen få ett härligt, renande bastubad varje vecka.

HÄLSO-BASTUN hjälper. Det är en el-ansluten torrbastu för lik- eller växelström 110—130 v. eller 220 v. Bottens dim. är 55×90 cm. Ytterligare upplysning lämnas gärna.

Komplett kr. 200:—

Hudborstar

Den gamla hederliga hudborsten från frisksportens barn-dom har kommit igen. De flesta torde känna till att borstning av huden är det enklaste och bästa sättet att befria huden från främmande ämnen, vilket också framhållits både i press och i radio då hudvård varit på tal. Vi äro i tillfälle erbjuda eri handtillverkad kvalitetsborste av den ursprungliga långsmala formen till pris kr. 4:75. (Bäst att rekvirera i samband med annat då portot är 1:80).

VITLÖKSKAPSLAR

25 stycken	1:75
50 "	3:25
100 "	6:—
200 "	11:—

Vitlök är den starkast helbräddagörande vegetabil som finns. Intet födoämne rengör och desinficerar så som vitlök tänderna och munhålan, halsens och bronkernas slemhinna, motverkar jäsning i mage och tarm, fördriver inälvsmaskar och andra parasiter, desinficerar urinen, botar utslag och eksem, motverkar åderförkalkning och högt blodtryck och stimulerar alla körtlar till verksamhet.

Sjukt blod blir friskt av Yoghurt

Den svenska forskaren Ake Grönvall har med sinnrik apparatur lyckats filma levande virus i blodet och hur yoghurt besegrar det. Yoghurten har sedan länge betraktats som ett första klassens hälsolivsmedel. I Bulgarien och Turkiet, där yoghurt ofta är daglig kost finns fler människor än i andra länder som blir riktigt gamla och ändå är ovanligt friska. I sina undersökningar har den svenske forskaren Ake Grönvall kommit till det resultatet: Yoghurtbakterierna förstör sjukdomsalstrande virus och bakterier i blodet och återställer sjukt blod i full vigör. Laborator Grönvall har funnit att bulgarisk yoghurt har den åsyftade verkan och har framställt denna i tablettform vilken nu kommit i handeln under benämningen *Bulgurt*.

Vi saluföra:

Bulgurt (30 tabl. pr förp)	6:85
Jo-Ko yphurt 20 gr fl	3:20
" " 50 " "	7:50
" " 100 " "	12:50
Yoghurt Express 200 gr. pkt.	4:75
" " 350 " "	7:75

* * *

En verkligt förnämlig
R A S A F T P R E S S
till hyggligt pris.

Husmodern som är angelägen om familjens hälsa — mannen vid skrivbordet — idrottsmannen, som vill behålla sin spänst — yrkeskvinnan! Alla dessa ger BRAUN MULTIPRESS hälsa.

Motor och centrifugus av kraftigt plastmaterial.

Rengöring är lätt. Lätt att skilja olika delar åt.

Silkorg av aluminium överdragen med ett eloxalskikt till skydd för de känsliga råsafterna.

Rivskiva av polyamid med tandlist av rostfritt stål.

Motor 300 watt för 220—240 volt eller 110—127 volt växelström. Tystgående, luftkyld, ingen begränsad drifttid.

Ett års garanti. S-märkt.

168:—

NYA BÖCKER

DEN NYA SYNTESEN

av Sten Granlund

Det är inte bara en kultursyntes som framlägges här; den sträcker sig längre bort till tider då ingen kultur fanns. Det är en allmän syntes. Tanken i boken innebär möjligheten till lösningen av en del problem som hittills varit olösliga.

6:50

GENOM DET
OSYNLIGAS PORT

av Dr Frederick H. Wood

Med stöd av protokoll från seanser med det kända mediet Rosemary skildrar förf. livet på andra sidan, vad som händer i dödsögonblicket, och efter döden, talar om förutvarande jordeliv och ger oss lagarna för psykisk hälsa. Dr Woods bok är skriven för alla som vill bilda sig ett sakligt omdöme om spiritualismen och dess fenomen och borde bli till tröst och upplysning för många.

7:50

Tillvarons eviga frågor

varifrån, varför, varthän
får förnuftiga och tillfredsställande svar i

Reinkarnation

TILLVARONS NYCKEL

av den framstående författaren SHAW DESMOND. Världens förnämsta tänkare och religiösa ledare tiderna igenom har accepterat reinkarnationstanken: tron på att människan återföds till jorden efter ett kortare eller längre liv i andens värld. Förf. visar i denna intressväckande bok, att reinkarnation icke endast är logiska teorier utan fakta, bekräftade av ett omfattande bevismaterial. Reinkarnationen har ett direkt samband med all mänsklig utveckling och påvisar plan och gudomlig ledning i livet här och bortom döden.

8:50

OTROLIGT — MEN SANT!

av Alfred Svanquist

En verklighetsskildring av betydande seanser och parapsykiska tilldragelser. Dessa händelser äro så väl bevitnade, att de framgångsrikt överlevt den kritik, som från tid till annan riktats mot dem. Här är fakta som ej kan bortdiskuteras!

6:50

LITTERATURFÖRLAGET

Box 634 - Stockholm

Från LITTERATURFÖRLAGET

Box 634, Stockholm 1.

rekvireras här förprickade artiklar att sändas mot postförskott.

Postadress

Namn

Adress